

International Journal of Social Sciences

ISSN:2587-2591

DOI Number:<http://dx.doi.org/10.30830/tobider.sayi.5.7>

Volume 3/1Spring

2019 p. 86-92

TÜRKİYE'DEKİ ENGELLİLERDE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ALANINDA YAPILAN ULUSLARARASI KONGRELERDE SUNULAN BİLDİRİLERİN ENGEL GRUP VE ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

EXAMINATION OF THE PAPERS PRESENTED AT THE INTERNATIONAL CONGRESSES IN THE FIELD OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS FOR THE DISABLED IN TURKEY IN TERMS OF DISABILITY GROUPS AND RESEARCH METHODS

Nurettin KONAR¹, Alperen ŞANAL²

ÖZ

Bu çalışma Türkiye'deki Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor alanında yapılan Uluslararası Kongreler de sunulan bildirilerin incelenerek, yeni yapılacak çalışmalara kaynak oluşturması ve yöntem önerileri sunmak amacıyla yapılmıştır. 2011, 2014 ve 2017 yıllarında yapılmış olan uluslararası engellilerde beden eğitimi ve spor kongrelerinin internette yayınlanan ve basım yapılarak yayınlanan bildiri özet kitapları incelenerek tasnif edilmiştir. Bu üç kongreye 362'si erkek, 133'ü kadın araştırmacılardan oluşan 495 araştırmacı 197 bildiri ile katılmışlardır. Kongrelere 38 davetli konuşmacı katılmıştır. 127'si sözel, 32'si poster bildirilerden oluşan sunumlar yapılmıştır. 70 bildiri Türkçe, 31 bildiri İngilizce olarak sunulmuştur. 96 Bildiri de hem Türkçe hem de İngilizce olarak Kongre Özet Kitabında yayınlanmıştır. Bildirilerin 79'ü nicel ve 118'i nitel araştırmalardan oluşmuştur. Bildirilerin 36'sı bedensel, 47'si zihinsel, 19'u işitme, 11'i görme, 74'ü çoklu ve diğer engel gruplarından, 10 bildiride engelli olmayan grupla yapılan çalışmalardan oluşmuştur. Sonuç, yapılan çalışmaların tüm engel grupları (bedensel, görme, işitme, zihinsel ve diğer) için yetersiz olduğu, engelliler ve spor konulu kongrelerde engelli

¹Prof. Dr., Malatya Turgut Özal Üniversitesi, e-mail: nurettinkonar@gmail.com

²Beden Eğitimi ve Spor AD, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, e-mail: alperensanal48@gmail.com

olmayanlarla ilgili bildirimlerin de sunulduğu (n=10 %5) görülmüştür. Nitel araştırmaların fazlalığı dikkat çekmektedir. Sonraki kongrelerde alanlar ve yöntemler belirlenerek araştırmaların yönlendirilmesi, yapılarak, engel gruplarının ve araştırma alanlarının eşit dağılımı sağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Engellilerde Beden Eğitimi Ve Spor, Uluslararası Kongre, Bildiri, Engelli

ABSTRACT

This study was conducted with the purpose of constituting a source for the future studies and offering the method suggestions through the examination of the Papers Presented at the International Congresses in the Field of Physical Education and Sports for the Disabled in Turkey. The abstract proceedings books (published online and printed) of the international congresses held in 2011, 2014, and 2017 in the field of physical education and sports for the disabled were examined and classified. 495 researchers, of whom 362 were male and 133 were female, participated in these three congresses with 197 papers. 38 invited speakers participated in the congresses. 127 oral and 32 poster paper presentations were made. Of the papers presented, 70 were in Turkish and 31 were in English. 96 papers were published both in Turkish and English in the abstract proceedings book. Of the papers presented, 79 were quantitative and 118 were qualitative researches. Of the studies conducted; 36 were in the group of physical disability, 47 were in the group of mental disability, 19 were in the group of hearing disability, 11 were in the group of vision disability, 74 were in the group of multiple disability and the other disability groups, and 10 were in the group of the non-disabled. In conclusion, it was seen that the studies were insufficient for all disability groups (physical, visual, hearing, mental, and other), and the papers regarding the non-disabled were also presented in the congresses, themed “the disabled and sports” (n = 10 5%). It is noteworthy that the qualitative researches are more than the quantitative ones. In the future congresses, an equal distribution of the disability groups and research fields can be ensured through determining the fields and methods and directing the researches.

Keywords:Physical Education and Sports for the Disabled, International Congress, Paper, Disabled

Giriş

TOBİDER

International Journal of Social Sciences
Volume 3/1 2019Spring p. 86-92

İnsanlık tarihi boyunca ortaya konulan buluşların en önemlilerinden biri şüphesiz yazının icadıdır. Yazının bulunması ile birlikte toplumlar arasındaki iletişim daha da kuvvetlenmiştir ve yazılı eserler sayesinde elde edilen bilgiler gelecek kuşaklara kolaylıkla aktarılması sağlanmıştır. Günümüz dünyasının geldiği bilgi seviyesi, bilginin bir sonraki nesle aktarılmasıyla olmuştur (Doğan, M. 2010; Armağan, İ. 1983; Erkuş, A.2011; Temel ve ark. 2016). Bilginin nesilden nesile aktarılması, sürekli geliştirilen, tekrarlanan, artırılan, uyarlanan ve yeniden üretilen bir özellik kazanmasını da sağlamıştır.

Engellinin varlığı da neredeyse insanlık tarihi kadar eskidir. Tarihin en eski dönemlerinden bu yana toplumların özürsüz bireylere yönelik tutumları, engelliler için var olan sağlık ve eğitim hizmetlerini önemli ölçüde etkilemiştir. Tarihsel gelişim içerisinde toplumların engellilere yaklaşımı farklılık göstermiştir. Bilimsel, teknolojik ve kültürel gelişmelere paralel olarak olumlu yönde farklılaşma olduğu da görülmektedir (Cebi,M. 2016). Aynı zamanda engelli bireylerin sosyal entegrasyonu ve rehabilitasyonu için önemli çalışmalarda bulunmuşlardır. Bu bağlamda engellilerin rehabilitasyonunda spor bir araç olarak kullanılmıştır (Konar,N.2006).

Spor engelli bireylerin kendileri gibi engelli olan ve olmayanlarla bir araya gelmelerini sağlayarak özel eğitimde hedef belirtilen entegrasyon için oldukça önemli bir işlevi gerçekleştirmektedir. Böyle bir ortamda engelli bireyin yaptığı gözlem kendine karşı olumlu tutum geliştirmekte, üretkenliği ortaya çıkarmakta, yalnızlık duygularını en aza indirmekte, sosyal çevresi artmakta ve daha olumlu bir hayat sürme şansını yakalamaktadır (Özer,K. 2001). Engelliler sporu ise engellilerin ve engelli olma ihtimaline karşı yaşayan insanların rekreasyonel faaliyetlerden, yarışma sporuna kadar olan her türlü sportif aktiviteleri içine alır. Engelliler sporunun en önemli amacı rehabilitasyon ve sosyalizasyondur (Konar, N.2006).Engelliler sporu bütünsel rehabilitasyon ve sosyal entegrasyon için önemli bir araçtır (Haep, H. 1995).

Engelliler sporu, engelli bireylerin bedensel, ruhsal ve zihinsel gelişimlerinde önemli rol oynamaktadır. Engelliler sporu özellikle savaş gazilerinin rehabilitasyonu amaçlanarak uygulandığı için 1. ve 2. Dünya Savaşlarından sonra büyük bir ivme kazanmıştır (Öztürk, Ö. 2011; DBS 1985; Brettschneider ve Rheker 1996; Kösel K. Ve Jochheimka, 2004).

Yöntem

Araştırmamız 2011-2018 yılları arasında Türkiye’de yapılan Uluslararası Engellilerde Beden Eğitimi Ve Spor kongresinde sunulan/yayınlanan bildirilerden oluşmaktadır. Bu tarihler arasında “**Uluslararası Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor**” başlığı altında üç kongre yapılmıştır (2011,2014,2017). İnternet yoluyla erişime açık olan üç kongre özet kitapçığının incelenmesini nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi

teknîği ile yapılmıştır. Doküman analizi, nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan önemli bilgi kaynağıdır (Yıldırım, A ve Şimşek, H. 2005).

Bu kongrelerde toplam 197 (%19.3, n=38, Konuşmacı; %64.5, n=127, Sözel Sunum; %16.2, n=32, Poster Sunum) bildiri incelenmiştir. Her bildirin hangi şekilde inceleneceği belirlenip veriler Excel paket programında yüzde ve frekans hesapları yapılarak analiz edilmiştir.

Bulgular

Tablo 1. Kongrede Bildiri Yayınlayan Kişilerin Cinsiyete Göre Dağılımları.

Cinsiyet			1.Kongre	2.Kongre	3.Kongre	Genel Toplam
Erkek	Davetli	f	6	11	9	26
	Konuşmacı	%	3.9	6.1	5.6	5.2
	Poster Sunum	f	38	35	0	73
		%	24.7	19.3	0	14.7
	Sözel Sunum	f	64	92	107	263
		%	41.5	50.8	66.9	53.1
Kadın	Davetli	f	4	2	5	11
	Konuşmacı	%	2.6	1.1	3.1	2.2
	Poster Sunum	f	19	12	0	31
		%	12.3	6.6	0	6.3
	Sözel Sunum	f	23	29	39	91
		%	14.9	16	24.4	18.4
Genel Toplam		f	154	181	160	495
		%	100	100	100	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi üç kongreye de katılanların çoğunlukla erkek katılımcılar olduğu görülmüştür. Kongredeki bildirilerin %73.1 (n=362)’ ini erkek katılımcılar, %26,9 (n=133)’unu kadın katılımcılar oluşturmuştur. 1. 2. ve 3. Kongrede erkek katılımcıların %53.1(n=263)’i sözel sunum, kadın katılımcıların %18,4(n=91)’ü sözel sunum yapmışlardır.

Tablo 2. Kongrede Sunulan Bildirilerin Dağılımı.

Sunum dağılımı			1.kongre	2.kongre	3.kongre	Genel Toplam
Davetli Konuşmacı	f		10	13	15	38
	%		17.5	17.6	22.7	19.3
Sözel sunum	f		29	47	51	127
	%		50.9	63.5	77.3	64.5
Poster sunum	f		18	14	0	32
	%		31.6	18.9	0	16.2

Genel toplam	f	57	74	66	197
	%	100	100	100	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi kongrede sunulan bildirilerin dağılımı sonucu, sunulan 197 bildirinin %64.5 (n=127)’i Sözel Sunum,%16.2 (n=32)’si Poster Sunum, %19.3 (n=38)’ü davetli konuşmacılar tarafından sunulan bildirilerdir. 3. Uluslararası Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor kongresinde sunulan bildirilerin tamamı davetli konuşmacılar ve sözel sunumların yapıldığı bildirilerden oluşmaktadır.

Tablo 3. Kongrede Sunulan Bildirilerin Sunum Diline Göre Dağılımı.

Sunum Diline Göre	1.Kongre			2.Kongre			3.Kongre			Genel Toplam	
	K	S	P	K	S	P	K	S	P		
Türkçe Sunum	f	8	0	0	13	32	13	1	3	0	70
	%	4.1	0	0	6.6	16.2	6.6	0.5	1.5	0	35.5
İngilizceSunum	f	2	5	0	0	13	1	6	4	0	31
	%	1	2.5	0	0	6.6	0.5	3	2	0	15.7
İngilizce-Türkçe sunum	f	0	24	18	0	2	0	8	44	0	96
	%	0	12.2	9.1	0	1	0	4	22.3	0	48.7
Genel Toplam	f	10	29	18	13	47	14	15	51	0	197
	%	5.1	14.7	9.1	6.6	23.9	7.1	7.6	25.9	0	100

K: Davetli konuşmacı, S: Sözel sunum, P: Poster sunum

Kongrelerde sunulan bildirilerin sunum diline göre dağılımını gösteren tabloya baktığımızda 197 bildirinin %48.7 (n=96)’si İngilizce-Türkçe Sunum, %35.5 (n=70)’i Türkçe Sunum, %15.7 (n=31)’si İngilizce Sunumdan olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Kongrede Sunulan Bildirilerin Engel Türlerine Göre Dağılımı

Engel Türüne Göre	1.Kongre			2.Kongre			3.Kongre			Genel Toplam	
	K	S	P	K	S	P	K	S	P		
Bedensel Engelliler	f	4	9	6	0	2	2	2	11	0	36
	%	2	4.6	3	0	1	1	1	5.6	0	18.3
Zihinsel Engelliler	f	1	7	5	0	8	4	3	19	0	47
	%	0.5	3.5	2.5	0	4	2	1.5	9.6	0	23.8
İşitme Engelliler	f	0	3	1	0	5	3	0	7	0	19
	%	0	1.5	0.5	0	2.5	1.5	0	3.5	0	9.6
Görme Engelliler	f	0	1	1	0	1	1	2	5	0	11
	%	0	0.5	0.5	0	0.5	0.5	1	2.5	0	5.6
Genel Engellilik	f	5	7	4	13	27	1	8	9	0	74
	%	2.6	3.5	2	6.6	13.7	0.5	4	4.6	0	37.5
Engelli Olmayan	f	0	2	1	0	4	3	0	0	0	10
	%	0	1	0.5	0	2	1.5	0	0	0	5.1

Genel Toplam	f	10	29	18	13	47	14	15	51	0	197
	%	5.1	14.7	9.1	6.6	23.9	7.1	7.6	25.9	0	100

Tabloda bildirilerin %37.5 (n=74)'i Çoklu Engellilik, %23.8(n=48)'i Zihinsel Engelliler, %18.3(n=36)'ü Bedensel Engelliler, %9.6 (n=19)'sı İşitme Engelliler, %5.6 (n=11)'sı Görme Engellileri kapsadığı görülmektedir. Ayrıca Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor Kongresinde sunulan bildirilerin %5.1 (n=10)'i Engelli olmayan bireyleri kapsayan bildiriler olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Kongrede Sunulan Bildirilerin Araştırma Türüne Göre Dağılımları.

Araştırma Türüne Göre	1.Kongre			2.Kongre			3.Kongre			Genel Toplam
	K	S	P	K	S	P	K	S	P	
Nicel Araştırma	0	4	3	0	12	3	15	42	0	79
	0	2	1.5	0	6.1	1.5	7.6	21.3	0	40.1
Nitel Araştırma	10	25	15	13	35	11	0	9	0	118
	5.1	12.7	7.6	6.6	17.7	5.6	0	4.6	0	59.9
Genel Toplam	10	29	18	13	47	14	15	51	0	197
	5.1	14.7	9.1	6.6	23.7	7.1	7.6	25.9	0	100

Tablo 5'de görüldüğü gibi kongrede sunulan bildirilerin araştırma türüne göre dağılımları sonucu, sunulan bildirilerin %59.9 (n=118)'unun nitel araştırma, %40.1 (n=79)'inin nicel araştırma olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak 2011-2018 yılları arasında yapılan Uluslararası Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor kongrelerinde toplam 197 bildiri sunulduğu, sunulan bildirilerin %73.1 (n=362)'inin erkek katılımcıların olduğu, kongrede sunulan bildirilerin %64.5 (n=127)'inin sözel sunum olduğu, sunulan bildirilerin %48.7 (n=96)'sinin hem İngilizce hem Türkçe olarak sunulduğu, sunulan bildiriler konularına göre bakıldığında, %37.5 (n=74)'inin genel engellilik konusunda araştırmalar yapıldığı, son olarak da yapılan çalışmaların %59.9 (n=118)'unun nitel araştırmalardan oluştuğu görülmektedir.

Ayrıca yapılan bu çalışmaların tüm engel grupları için yetersiz olduğu, engellilerde beden eğitimi ve spor kongresinde engellilikle ilgili olmayan bildirilerin sunulmuş olduğu (n=10 %5), nitel araştırmaların fazla olduğu görülmektedir. Görme ve işitme engelliler alanında az çalışmalar yapılmıştır. Ayrıca Ulusal Özürlüler Veri Tabanına kayıtlı özürlülerin % 29,2'si zihinsel özürlüler, % 25,6'sı süregen hastalığı olan özürlüler, % 8,8'i ortopedik özürlüler, % 8,4'ü görme özürlüler, % 5,9'u işitme özürlüler, % 3,9'u ruhsal ve duygusal özürlüler, % 0,2'si dil ve konuşma özürlüler ve % 18'i birden fazla özüre sahip olanlardır. Kayıtlı özürlülerin, % 58,6'sı erkek, % 41,4'ü kadındır (TUİK, 2010) . Yapılacak çalışmaların bu yönde olması gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca engellilerin bu

bilimsel çalışmalar ışığında yeni yöntem ve teknikler geliştirilerek eğitilmesi ve topluma kazandırılması; bu engellinin üreten insanlar olarak toplumda saygın bir yer edinmesini sağlayacaktır. Bu gibi bilimsel çalışmalar sayesinde var olan özrün ilerlemesinin durdurulması ve olabilecek özrün engellenmesinin sağlanabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Armağan, İ. (1983). Yöntem bilim: Bilimsel yöntem. İzmir: Dizgi Ticaret Matbaacılık.
- Brettschneider, W.-D., Rheker, U. (1996): „Bewegung, Spielund Sport mit behinderten Kindern und Jugendlichen.“, Materialien zum Sport in Nordrhein-Westfalen, Heft 45, Ministeri um für Stadtent wicklung, Kultur und Sport des Landes Nordrhein-Westfalen.
- DBS (1985), Deutscher Behinderten – Sport verbande.V.: „Grund sätzedes Deutschen Behinderten – Sport verbandese. V. über den Sport mit Behinderten.“, Beschlossenvom Verbandstages des Deutschen Behinderten- Sport verbandes am 04.05.1985 im Bad Nenndorf, Düsseldorf.
- Doğan, M. (2010). Bilim ve teknoloji tarihi: Sümerlilerden günümüze bilim ve teknoloji/cumhuriyet Türkiye’inde bilim ve teknoloji. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erkuş, A. (2011). Davranış bilimleri için bilimsel araştırma süreci. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Haep, H. (1995): „Gesell schaftliche Rehabilitation durch Sport.“, In: Zeitschrift: No Limits!,Offizieller Organ des Deutschen Behinderten-Sport verbandes (Hrsg.), Forum, Behindertensport, VerlagBehinderten- SportGmbH, 2/1995, Duisburg, 30-32.
- Konar, N.(2006): www.zb-sport.dshs-koeln.de/Dissertati nen/.../Nurettin-Konar.html
- Kosel, H.,Froböse, I. (1999): „Rehabilitation und Behinderten sport. Körper- und Sinnes behinderte.“, PflaumVerlag, München.
- Mehmet Cebi, Engelli Sporcularda Performans, Ankara, 2016, ss.18-19.
- Özer K. (2001): Fiziksel Uygunluk., Nobel Yayın Dağıtım, s.61-194, Ankara.
- Öztürk, Ö., 2011. Pontus, Antikçağ’dan Günümüze Karadeniz’in Etnik ve Siyasi Tarihi, Genesis Yayınları, .492, Ankara.
- Schüle, K., Jochheim, K.-A. (2004): „Rehabilitations-Propädeutik.“, In: Schüle, K., Huber, G.(Hrsg.):Grundlagen der Sporttherapie. Prävention, ambulante und stationäre Rehabilitation, Urban &Fischer, München, 39-60.
- T.c. Başbakanlık Türkiye İstatistik Kurumu, Özürlülerin Sorun ve Beklentileri Araştırılması, 2010 sayı:71 7 Nisan 2011.
-

Temel ve Ark. (2016), , A Research on the Methods and Analysis Techniques of the Postgraduate Theses and Dissertations on Sports in Turkey, International Online Journal of Educational Sciences, 2016, 8 (1), 78 – 86.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.